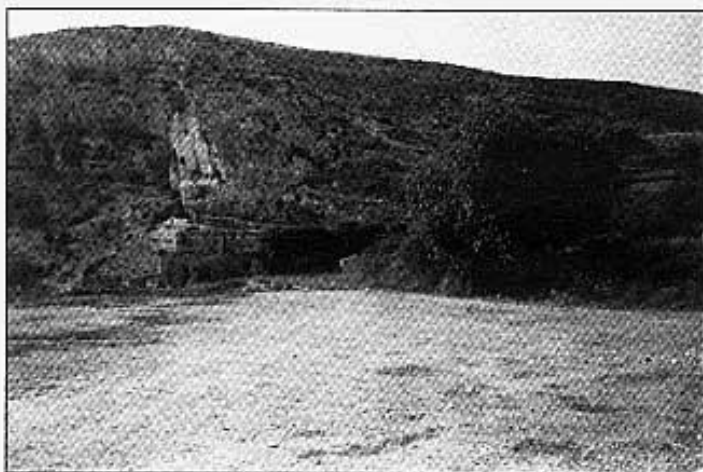

EL MOLÍ DE LA ROCA

Després del molí de l'Om ens trobem ja el molí de la Roca, bastit ben a prop del peu de la roca "La Moreria". És per això que se'n diu així. Lloc privilegiat, d'on pot guaitar-se, sense allargar massa el coll, el riu de Les Coves, el riu de la Vilanova, l'acaronament que en fan del Tossal, llur confluència i sa marxa ensem vers la Mediterrània, tot seguint l'únic camí possible per poder buidar aquesta vasta conca que s'estén, en sentit longitudinal, des de les llacunes de la Salzedella, ben a prop de Sant Mateu, fins ultrapassar el terme de la Vilanova endinsant-se en el Bell-lloc del Pla. D'altra banda, aigües tan llunyanes

multitud de aigües que en las tempestades acuden a aquel punto, hasta reducir la villa a una especie de isla cercada casi por todas partes de agua. Por hallarse la población en sitio elevado pueden sus vecinos observar las inundaciones sin recelo por lo perteneciente a los edificios; pero muchas veces son testigos del daño que padecen los campos y cosechas".

I em diu en Vicent del molí la Roca, si vist des del Tossal és colpidor o "horroriza..." imagina't al molí estant els hortets inundats i amb l'aigua fins els turmells. Arran d'açò en Vicent em conta vivències de la seva joventut viscudes al molí:

La part nord del molí amb La Moreria al fons.

com la vessant sud del tossal de la Nevera de Catí vénen a engrossir el cabdal del Segarra.

Colpidor espectacle quan ixen grossos tots dos rius. Al Tossal tothom s'hi aboca per veure-ho. I és que ja ho deia el botànic i naturalista valencià "Antonio José Cavanilles" en "Observaciones sobre la Historia Natural, Geografía, Agricultura, Población y Frutos del Reyno de Valencia 1795, 1797": "Horroriza la

"Després d'una forta riuada va quedar un tronc atrapat entre les canyes i les roques del llit del riu i jo li vaig dir a mon pare de treure'l. Després ja veuríem què em fariem. Mon pare tenia poques ganes, més tard vaig comprendre'l. Haguérem de fer moltíssima força i vam patir de debò per aconseguir apropiar-nos-en". I em digué que la taula al voltant de la que parlàvem estava feta de la fusta d'aquell tronc.

El molí vist de lluny.

De vegades el riu els expiava els queviures. Se'n recorda en Vicent que tenien melons entre ells un de gegantí i, esperant que madurara, una nit va eixir el riu i se l'endugué.

"El riu eixia sovint i teníem prou entrebancs per dur el pa del poble, per la qual cosa mon pare va fer-se un forn, però no el vam aprofitar gaire. Les meves germanes se'n van anar a Barcelona i, més tard, jo també. Llavors com que estaven tots sols van venir a viure al poble. Mentrestant, pensà vendre'l.

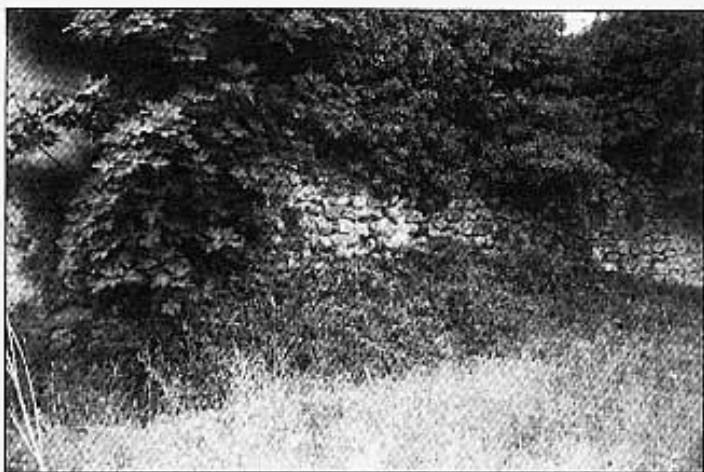
» L'any 1969 mon pare tenia el molí ajustat a Jaime Itarte (Jaume la Pala) per 3000 pessetes. Es va ficar malalt, va venir a visitar-se a Barcelona. Malauradament li va agafar una embòlia i es va morir. Només durà una setmana. Nogensmenys el hereus vam respectar el tracte i la venda fou

un fet".

La riuada del 21 no va malmetre'l, però arribà l'aigua fins el primer pis, s'endugué, això sí, farina i gra dipositats i alguns animals. Un altra riuada posterior, en ajuntar-se els dos rius, el revolt provocà perillosos remolins d'aigua que arribaren a banyar les estaques de la paret.

S'abastia d'aigua del riu de la Vilanova mitjançant una espècie de paret que feia d'assut situada davant de la sènia d'en Vicente Rodrigo. Difícil és veure a hores d'ara un tram de sèquia, es pot distingir, sota el pontet amb baranes de ferro de la carretera de Torreblanca. Els propietaris de les parcel·les que creuava se'n servien de l'aigua per al reg quan el moliner tenia la bassa plena. A canvi, la netejaven.

José Muñoz i Vicenta Alhella bastiren el molí. Tingueren a Celestino, Pepet, Vicent,

Figuera a l'indret del cup.